

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catechetiæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. LIV. Quid credis de Sancta & Catholica Christi Ecclesia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

AD III. Et verò inuidium ijs in locis est Orthodoxis presidium. Esto, *Propter* significet alibi finalem causam: non ergo hic significare potest meritoriam? At hanc docet Bellarminus ex emphatico *ET*: atque ex Matt. 16. confirmat: *Et ego dico tibi, tu es. &c.* id est, propter hoc dico: iuxta Hieron. ibid. & S. Patres. Quam confirmationem non infirmat minister; quia non valuit, ut voluisset.

Neque vox *angelorum* derogat merito Christi corpori magis, quam nostro, nam *per omnia similis factus est nobis, absq; peccato.*

Demum; loco ad Heb. 2. vim infers; ac iniuriam Christo; contra interpretes S. Patres ibid. Neque enim *propter*, sed *per passionem* factus Angelis fuisse inferior: Neque etiam factus inferior, sed tanto superior; ut cui ante, & in passione Angeli, ceu Domino, ministrarunt.

AD QVÆST. LIV.

Quid credis de Sancta & Catholica Christi Ecclesia?

I. *An Christus collegerit Ecclesiam tantum per Spiritum suum, & Verbum; ac non per Merita?*

CALVINVS Instit. l. 2. c. 17. § 6. negat. *Quibus enim meritis ass. qui potuit HOMO (Christus), ut iudex esset mundi, Caput Angelorum, atq; ut potiretur summo Dei Imperio: &c.*

MINISTER I. Pro Catechesi contendit, à Christo colligi Ecclesiam per solum & Spiritum, interit; & Verbum, externa Vocatione: per *Merita*, negat: Meque ai. in se, imperitè Redemtionem cum Vocatione Ecclesie confundere; qua de Vocatione sola hic Catechismus: Ideoque vocem; *ex angelis*, ab euocando sic dictam, significare.

RESPONDEO I. Minister imperitè mihi affingit confusionem Redemtionis & Vocationis Ecclesie: & manifesta est, non iam ipsius *in se, aut incogitantia*; sed malitia hæretica, negantis Ecclesiam, præter Spiritum & Verbum, insuper & *Meritis* Christi esse collectam.

I. Quæro, An non ipse Spiritus, & Verbum numeranda sunt in Meritis Christi; & ex Me-

ritis Christi data Ecclesie? Atqui per Spiritum & Verbum Sibi ipse collegit Ecclesiam; ut Catechesis docet: ergo, inquam etiam per Merita. Minor vestra est; maior em negas ex hæretico fundamento, Christum nihil Sibi meruisse. Quod everti ad quæst. 30.

2. Quæro: Annon Christus Sibi FORMAVIT Sponsam ex perfosso in cruce laere suo; ceu ex Adami, Euam DEVS: eaque sibi ab initio mundi iunxit in matrimonium, vinculumque Sanguine confirmavit? Atqui in Crucis passione & antecedentium Spiritus, prædicationis, vitæque Dominicæ totius, & præsentium Meritorum summa, visque omnis conuenit, confluit, & ab ea promanauit; idque per modum Meriti: Ergo & Ecclesia.

3. An non ipse dixit, & factum est: Ioan. 12. *Ego, si exaltatus fuero à terra, scil. in cruce, OMNIA traham ad me, hoc est, dispersa colligam;* & Ioan. 14. *Nemo venit ad Patrem, nisi per ME trahentem.* A. qui in istis OMNIBVS tractis seu collectis, etiam est Ecclesia: & ipsum *Trahere* seu *Colligere* est inter Effecta & Merita crucis: Ergo & Collectio Ecclesie est Meritum crucis.

4. Annon DEVS, Eph. 1. 22. *OMNIA subiecit sub pedibus eius, in cruce exaltati;* & Sic humiliati; ipsumque dedit CAPVT super omnem Ecclesiam; qua est CORPVS ipsius. &c. idque ex merito passionis; ut doctus supra: Ergo qui meruit quod maius, scil. Caput Ecclesie; etiam meruit quod minus est, Corpus nimirum colligi, quod est Ecclesia, Christi pedibus subiecta. Idque pro Redemtionis merito prius, quam dati Spiritus & Verbi. Nam causa prior effectu suo esse debet: fons riuulo prior; sol radio; radius generatione rerum sublunarium.

5. *Ecclesia proprie cepit in die Pentecostes, ait Bellarm. lib. 3. de Sanct. c. 11. Tunc enim impletis omnibus mysteriis Redemtionis, promulgatum fuit publice Euangelium.* Vbi rectè distinguit Meritum colligendæ Ecclesie, & effectum Colligi cæptæ per Spiritum & Verbum. Ergo Ecclesie collectio manet primario & originaliter ex Merito Christi passis; secundario ex Vocatione interna, & externa.

Quam hæc singula copiosè ac solidè queant
ex S.

ex S. Scripturis, Patribusque S.S. demonstrari, nemo non videt. Sed amans breuitatis prolixitatem fugio; nec necessariam. Quot tu (tua recipe verba) *inscitius & imperitius manifesta* cum hæresi, Crucem Christi abnegante me, arguis *distincta confundere*; qui *Causam, Merita*, cum effectu Spiritus & Verbi Dominici volui, vt debui, expressè coniungere; Idque ob Caluiniannam hæresin, SIBI à Christo passio quicquam meritum abnegante. Meruit igitur Christus passione & esse Caput Ecclesiæ; & ipsam colligi, Collectamque Ecclesiam ipsam. Ecce tibi, Hebr. 12. *Sanguinis asperisionem*, & prius, & melius loquentem, quam Spiritum, & Verbum; ad colligendam Ecclesiam.

RESPONDEO II. Operam consumis in docenda Vocatione Interna & Externa; qua de controuertit ne no: Item, in docenda Redemptione Ecclesiæ indubitata: & omittis, quod caput erat, docere; per *Merita* Christi non colligi Ecclesiam, sed per SOLVM quàm Spiritum, quàm Verbum. De hoc tantum dixi; docuisti nil vel hilo: tuamque prodidisti *manifestam vel incipientiam, aut incogitantiam*; vel stropham hæreticam: Et hanc agnosco, & culpo.

II. *An Ecclesia esse consentiens debeat in Vera fide sola: An etiam in Sacramentis?*

MINISTER hic culpatur: Me partim frustra, partim inepte Catechetice voci, in *vera fide*, addidisse, *viua, & in Sacramentis*.

1. Quia Sacramenta, quæ sunt fidei appendices, in ipsa fide comprehenduntur.

2. Quia hic per veram fidem non intelligitur Fides viua iustificans: sed Doctrina fidei, ac veritas. Itaque ait: hic tu suos suam imperitiam ostendit Patrochus, dum duo ista inter se confundit.

3. Demum docet prolixè, & operose, in Veritate doctrinam consentire Ecclesiam: iuxta Apostolos, & Patres, & Beata minam.

4. Infert: Per hoc falsum est illud Costeri in Enchir. c. 2. *Non ex doctrina Ecclesiæ, sed ex Ecclesiæ doctrina est metienda.*

RESPONDEO I. Voculam ex caluiniatrem, & in Sacramentis, inferere debui, eò quòd Lutherocaluinista fingant, Sacramenta, licet

uilia sint, minimè tamen ita necessaria, vt sine iis saluari nequeamus: sed SOLAM FIDEM iustificare. Vide in meo *Luthero-cal. par. 3. q. 1. & 7.* Item eo, quòd negent Sacramenta conferre gratiam ex opere operato: *ibid. quest. 13.* Item eo, quòd negent Baptismum esse necessarium salutis: *ibid. quest. 21.* Item eo, quòd negent, Sacramenta Veteris & Nou. Test. differre in effectu iustificationis. *ibid. quest. 14. & 6.* Quæ, & qualia fidei portenta hic posita, *vera fide*, subaudi *sola*; & omittis *Sacramentis*, dissimulanter, id est, fraudulenter subintelligunt.

Neque Minister vel sat exprimeret id voluit, vt reor; aut non meminit: *Quæ manifesta eius est incitia, aut incogitantia*; (tua recipe verba) aut versutia; vt opinor.

RESPONDEO II. AD I. Lutherocaluinistis Mysteriomachis Sacramenta sunt appendices fidei: at Orthodoxis sunt de formali essentia fidei, & obiectiua: Atque tamen sub Fide comprehenduntur in se; tamen à Sectariis excuduntur, vt in se necessaria, necessitate intrinseca; sed solum extrinseca.

AD II. *Hic rursus*, (tua recipe verba) suam imperitiam ostendit Minister, dum duo inter se confundit: Veritatem fidei, & Fidem iustificantem. Verum est quidem, hæc subiectis distingui; quatenus illa est sectariis in litera Scripta; hæc in fidelibus ipsis: Attamen Fides reuelata nobis in litera, seu extra literam, est ipsa *Veritas*, quæ apprehensa à nobis liberat nos ab iniustitia; inq; seipsa est eadem, licet diuersa subiectis sic Literæ dicentis, & Animæ credentis.

AD III. Hic vero suam ostentat scientiam Minister: sed *inobis*. Nam non de *Veritate doctrinæ* est questio, quam ostentabunde docet è Scripturis, ac S. Patribus: sed de *Sacramentis* illi NECESSARIO addendis in Vtu & praxi; præter id quòd in Fidei Theoria continentur, & credantur: de quo, quòd caput erat, nil docet; silet; dissimulat; subrefugit.

AD IV. Per hoc VERVM est idem illud Costeri. Nam Ecclesia docet Veritatis doctrinam in Biblicis & Libris, & sententiis, & apicibus; & istorum Sensu: non contra: nisi per Ecclesiæ Vniuersalis Consensum. Id docui in *Luthero-cal.*

f par. 1.

par. 1. q. 1. 2. &c. par. 2. q. 14. 15. 16. 17. 18. 31. 32. Inque Antichristo par. 1. q. 1. & p. 2. q. 5. &c.

DEMV. Merè Lutherò-caluinisticum, i. falsum est, (tua recipere verba) adeoque hæreticum: 1. Christum non, sub vno in terris Capite Papa suam colligere Ecclesiam: de quo supra quæst. 31. 2. nec Ecclesiæ membrum esse: Non esse posse, & debere: 3. Me perpetuo mansurum; Non sperare mansurum: de quo ad quæst. 1.

III. An tota in terris Ecclesia DEI sit Visibilis?

MINISTER Romanæ culpæ hæresin Ecclesiæ ducit licem: quod doceat, 1. Totam; 2. Idque in terris semper, esse Visibilem.

I. Nos TOTAM Inuisibilem dicimus dupliciter: 1. Totam Vniuersalem, quæ comprehendit & Militantem, & Triumphantem: certè secundum Cæli es dicitur inuisibilis. Probat ex ipsis aduersariis: vt ex Turriano Ieluita, rati. 2. contra Volanum 1. 3. 4. Si igitur Catholica Ecclesia partim est visibilis, partim inuisibilis: ergo Catholica secundum suum Totum non est visibilis. 2. Qui comprehendit vera & viuam membra Ecclesiæ. Quia enim multi sunt hypocritæ, qui externè sunt in Ecclesia; ideo videri non possunt, si u cognosci, qui ad Ecclesiam pertinent. 1. Titus 2. Cognouit Dominus, qui sunt eius.

II. Deinde; Totam NON SEMPER esse visibilem, docemus per ætates singulas. Ambr. in Rom. 11. Multi Israelitæ per speluncas occultati sunt propter Achab. &c. Item 2. Paral. 15. 3. Vbi erat sub captiuitate B. bylonica per annos 177? Vbi tempore Christi patientes? In Iulianæ B. Marini? Aut Costerus, Maldonatus, p. & vulgo credit; Bellarminus, etiam periculosum id ait, & verum non esse. At amen certum fuisse tunc Ecclesiam; vt in perpaucis. Vbi visibilitas erat tempore persecutionis Arianae? Hieron. in epist. ad Lucifer. Ingemuit totus orbis esse Arianum esse admiratus est. Sic & Pontificii quidam ac S. Patres.

RESPONDEO. AD I. Ista infeliciter effugitiua desperantium distinctio est pro Inuisibilitate Ecclesiæ. Prius membrum, etsi verum; tamen à scopo erroneum est: nam de Ecclesia tota in terris est quæstio. Ministro magistrali autem sophista concludit ex vna parte sola de toto. Hæc Musa dic cuius generis est, & toni, & chori? Ecclesia est genus ad species Militantem visibilem, & Triumphantem inuisibilem: sicut animal est rationale, & irrationale: ergo totum vel omne animal est irrationale? Credite Logi-

stæ; si credere fas est Apologistæ, philosophiæ Prisciano. Posterius membrum est hæreticum: vera & viuam membra Ecclesiæ internè ab solo Deo, non ab hominibus videri possunt. Ergo est inuisibilis. Ecce gladium Goliath; sed ficulneum. Infelix Lutherò-caluinianæ Ecclesiæ patrocinium hoc; an latrocinium? Cerre iugulat se ipsum & Ecclesiam eorum ipsam. Quia autem dicit, non docet hæreticus: vide docentem in meis Lutherò-caluin. par. 2. q. 35. 36.

AD II. Parturiunt montes singularum Ætatum; & nascitur ridiculus mus. Dico ad singula: Israelitæ; vt occultati; erant tamen visibiles. In ipsa Babylone, erat visibilis ecclesia, licet pressa: Sub Christo patiente, erat Ecclesia Visibilis in & Christo ipso, ac Matre eius: In Christo; sicut in Adamo totus hominum futurus mundus erat visibilis; sic Ecclesia: in matre Christi; sicut in Eua sua posteritas. Ita legatus Reip. vnus representat Remp. totam. Sub Ariana persecutione, Ecclesia erat visibilis in Capite Papa, in Clero Romæ, in Concilijs Generalibus Nycæno, & Constantinopolitano: inque Prouincialibus multis toto sæculo quarto. Vide meam Historicam Demonstrationem continue Fidei Romano-catholica in sæculo IV. V. Ergo TOTA interris Ecclesia vera SEMPER fuit, est, eritque visibilis.

AD QVÆST. LX.

Quomodo iustus esse potes (es) coram DEO?

I. MINISTER pro Catechico Et. Parochus supponit Esse potes iustus quod manifestè est. Isum contra Rom. 5. Pacem habemus cum DEO. 1. Cor. 6. Iustificati estis &c. Sed de hoc Posse Parochi supra q. 1.

RESPONDEO. Excaluinizare hic debui Lutherò-caluinianam Certitudinem salutis Specialem, & Solifidiam. Quod dogma (tua recipere verba) manifestè falsum esse, friuolum, atq. erroneum, docet S. Scriptura in Antichristo meo par. 4. q. 32.

II. MINISTER. Catecheticus responder quæstioni: 1. Sola fide in Iesum Christum: 2. adeo vt, licet me mea conscientia accuset, 3. quod aduersus omnia Dei mandata. 4. grauiter peccarim. &c. Parochus ad I. addit: Nequaquam sola. &c. Friuolum, falsum, erroneum. Secundum, 3. 4. mu.